

3. İPUCU: Bir problemi çözemiyorsanız en azından ondan yarar sağlayın

Problemden Yarar Sağlama Tekniği: Yenilikçiliğin (inovasyonun) temel ipuçlarından biri de kaynakları etkin kullanmaktır ve buna problemler de dahildir. Zihni paradigmalarımız nedeniyle problemi salt zararlı bir kavram olarak algılarız. Oysa çözemediğimiz bir problemden yarar elde etmeye hatta yapabilirsek onun üzerinden başka problemleri çözmeye çalışabiliriz. Aşırı problem yaratan yakıcı güneş, rüzgar ve dalganın enerji problemini çözmekte kullanılabilmesi akla gelen en basit örneklerdir. Ya da, o zamana kadar dünyaca pek tanınmayan jet sosyete mensubu Paris Hilton'un, kendisine kızan erkek arkadaşının birlikte sevişme görüntülerini internet sitelerine "servis etmesiyle" başlayan süreci bir düşünün: Önce kısa süreli bir üzüntü dönemi, sonrasında bundan elde edilen geçici şöhretle Hilton'un servetini iyice artırıp bir para makinesine dönüştürmesine olanak tanıyan iş modeli! Kim ne derse desin Paris Hilton'un akıllı bir iş kadını olduğu kesin. Aşağıda sıraladığımız örnekler, geçtiğimiz danışmanlığımızı veya eğitimciliğimizi yaptığımız ülkemizin önde gelen bazı firmalarına son birkaç yılda önerilmiş, bir bölümüyle çalışmalar yürütülmüştür.

I-Zorlu müşteri problemi: Banka-firma teftiş uzmanları veya kalite kontrolörleri gibi bazı mesleklerden müşteri grupları, hızlı veya dayanıklı tüketim ürünü satan firmalarımıza problem kaynağı olabilmekte, ıvır-zıvır her türlü konuda satış temsilcilerine kabus yaşatabilmektedir.

Diğer yandan, bu ipucu ışığında, bu zorlu tüketici kitlesinden ürün geliştirme süreçlerimizde, lansmanı yapılacak ürünlerdeki olası hataların önceden ve kestirmeden teşhis edilmesi için ideal bir test ortamı oluşturduk. Bu müşterilerimiz -buldukları her kusur tüm tüketicileri ilgilendirmese de- ürün geliştirme uzmanlarımızın veya bizim bulamayacağımız birçok aksaklığı çok net şekilde öngörebildi. Biz de düzelterek ürünün daha iyisini geliştirebildik.

II-Sarsıntı ve gürültü problemi: Bozuk yollar otomobil, hafif veya ağır ticari araçlarda sarsıntı veya gürültü problemine neden olmaktadır. Öte yandan, pilot adaylarına gerçek bir uçak/helikopter ortamı yaratmak için kurulan simülasyon merkezinin çevresinde de aynı türden yoğun gürültü ve sarsıntı problemi oluşmaktadır. Ancak şu da var ki, günümüzde gürültü ve sarsıntı piezo elektrik sistemler aracılığıyla elektrik enerjisine dönüştürülebilmektedir.

(1) Londra'da sarsıntı ve gürültüden enerji elde eden diskotek

(2) Gürültüyle şarj olabilen cep telefonu

(3) Egzoz gazından kriko (pompa)

III-Yeni neslin yönetimi problemi: Günümüzde birim yöneticileri veya insan kaynakları sorumlularının başlıca sorunlarından biri de yeni neslin (Y-jenerasyonunun) yönetilmesi ve motive edilmesidir. Şu an görev yapan yöneticilerimiz (örneğin yapılan işin bir anlamı olduğunu, sonucuna etkisini göstermek gibi) genç kitleyi motive edecek bazı pratik uygulamalar geliştirebilirlerse bu, 2010'lu yıllarda kariyerlerine çok olumlu etki yapacak bir yetkinlik olacaktır. Çünkü bu sorun işletmelerimizde artarak devam edecek, bunu yönetebilen ve kendisine bu konuda danışılabilen yöneticilerin geleceği ve kariyeri daha parlak olacaktır. Zaman zaman işitme sorunu yaşayan İsmet İnönü'nün, bu problemini işine veya ülkemizin işine gelmediği bazı durumlarda kendisine iletilen mesajı (problemi) duymamazlıktan gelmesi de yöneticilik için bir diğer örnek olarak verilebilir.

IV-Motor ısısı problemi: Motor ısısının yükselmesi, otomotiv üreticilerimizde iki ana problem yaratmaktadır: Yakıtın etkin şekilde kinetik enerjiye dönüştürülebilmesi yani enerji kaybı ve motor ısısının soğutulmaya çalışması için ayrıca enerji kaybı. Halbuki günümüzde teknolojik gelişmeler sayesinde geliştirilen "thallium-doped lead telluride" alaşımıyla ortam ısısından çok daha yüksek oranda elektrik enerjisi elde edilebilmektedir. Yine *Görse! 3'te* görülebileceği üzere, çevre için zararlı olan egzoz gazı, otomobil lastiği değiştirirken kriko problemini çözmek için kullanılabilmekte, sürücü efor sarf etmek zorunda kalmamaktadır.

V-İşyeri İsimlerinde Yabancı Sözcüklerin Kullanılması: Gereksiz yabancı hayranlığından ve özgüven eksikliğimizden dolayı ilgili ilgisiz birçok restoran, berber, otel vd işyerinin marka ismi ülkemizde yabancı dilde örneğin Fransızca, çokça da İngilizcedir ("The" Greenpark Hotel, Fashion Kuaför, Innovia Evleri gibi). Bu konuda iş dünyası ikiye ayrılmış durumdadır. Bir grup yabancı sözcükler nedeniyle türkçemizin geride kaldığını, yabancı sözcüklerin kullanılmasını savunanlar ise türkçe ünvanların ihracat pazarlarında anlaşılmadığını savunmaktadırlar. Bu tartışmada her iki grubun da haklı olduğu noktalar vardır. İpucumuz ışığında önerimiz bu sorundan yarar sağlamamız şeklindedir: Eğer bir işyerine yabancı sermaye katkısı varsa veya firma örneğin toplam cirosunun en az %15'ini ihracat veya yabancıya satış ile döviz girdisi ile sağlıyorsa firma yabancı dilde marka ismi kullanabilir. Yoksa kullanamaz. Yani, yabancı dilde marka almak isteyen ülkemize yabancı sermaye veya ihracat veya yabancı kişi bazlı döviz getirmesi getirmek, yani ülke döviz girdisi sağlamak zorunda kalır, problemden yarar elde edilir.

Uygulama Yaklaşımı: Yukarıdaki örneklerde dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta, kaynak olarak kullandığımız problemi aslında çözümü değil, çözümümüz her zaman en ideal çözüm olmayabilir. Motor ısısı probleminin ideal çözümü motorun hiç ısınmaması, yakıtın daha fazla oranda kinetik enerjiye dönüşmesidir. Bu nedenle önce "kök neden" ortadan kaldırmaya uğraşılmalıdır. Diğer yandan, birçok durumda problemin kaynağı bizim kontrolümüz ve etki alanımız dışındadır; zorlu müşteri veya yakıcı güneş örneklerinde olduğu gibi... Müdahale edemeyeceğimiz bu tip durumlarda problemi yarara dönüştürmek akılcıdır ve bizim için bir yenilikçilik fırsatıdır.

Ülkemiz gibi problemlerin bolca olduğu bir ülkede çokça yenilikçilik fırsatı yakalamanız dileğiyle ☺